

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
ОДСЕК ЗА ПРИЗНАВАЊЕ СОРТИ**

САМО ЗА ИНТЕРНУ УПОТРЕБУ

**РЕЗУЛТАТИ ИСПИТИВАЊА СОРТИ СОЈЕ
У ОГЛЕДНОМ ПОЉУ И ЛАБОРАТОРИЈИ
У ПЕРИОДУ 2021 - 2022. ГОДИНЕ**

БЕОГРАД, ЈАНУАР 2023. ГОДИНЕ

МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДИКА

У огледној мрежи сортних микроогледа у периоду 2021-2022 године завршено је двогодишње испитивање 26 сорти соје, и то: две у групи веома раних сорти (000), шест у групи веома раних сорти (00), шест у групи раних сорти (0), једанаест у групи средње раних (1) и једна у групи средње касних сорти (2).

Микроогледи су изведени по Правилник о методама испитивања сорти соје ради признавања сорти, односно одобравања увођења у производњу, по плану потпуно случајног блок система у четири понављања у поређењу са одговарајућим стандардом за групу зрења. Огледе су обавиле, по уговору, следеће организације:

1. ПСС "Сомбор", Сомбор (локалитет Сомбор)
2. ПСС "Сомбор", Сомбор (локалитет Каравуково)
3. Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад
4. ПДС Институт "Тамиш", Панчево
5. ПСС Сремска Митровица

Елементи огледа	Г р у п а з р е њ а				
	Веома ране (000 и 00)	Ране (0)	Средње ране (1)	Средње касне (2)	Веома касне (3)
дужина основне парцеле (м)	5	5	5	5	5
ширина основне парцеле (м)	3	3	3	3	3
површина основне парцеле (м ²)	15	15	15	15	15
површина обрачунске парцеле	10	10	10	10	10
број редова	6	6	6	6	6
број редова у жетви	4	4	4	4	4
размак између редова (цм)	50	50	50	50	50
број семена у реду	138	125	113	100	88
бр. посејаних семена на парцели	828	750	678	600	528
размак између блокова (м)	1	1	1	1	1
број понављања	4	4	4	4	4
заштитни појас око целе огледне парцеле (м)	1	1	1	1	1

Хемијско – технолошке анализе узорака соје, из микроогледа у периоду 2021-2022.. године, са свих локалитета обавила је ПСС "Сомбор" из Сомбора .

У зависности од дужине вегетације, односно од групе зрења коришћени су одговарајући стандарди и то:

- 1) веома ране сорте (000): **NS KAĆA**
- 2) веома ране сорте (00): **MERKUR**
- 3) ране (0) : **NS MAXIMUS**
- 4) средње ране (1): **NS APOLO**
- 5) средње касне (2): **RUBIN**
- 6) касне (3): **SENKA**

У односу на стандардну сорту у складу са методологијом дозвољено одступање је ± 5 дана.

У току вегетације евидентирани су следећи подаци:

- датум сетве,
- датум ницања (преко 50% изниклих биљака),
- датум пуног зрења (у 95% махуна семе зрело),
- датум жетве. У то време мерени су следећи показатељи: висина биљке, висина до прве махуне у ст, полагање, пуцање махуна (% испуцалих махуна у односу на укупан број махуна у време зрења).

Жетва је обављена у фази пуне зрелости сваке сорте, приликом чега је утврђено:

- % празних места по понављањима,
- принос сировог зрна (kg) по понављањима,
- влага у зрну
- принос зрна са 14% влаге код жетве, без нечистоћа
- Маса 1000 зрна

Испитивање отпорности пријављених сорти у пољским условима према проузроковачима болести обављено је у свим локалитетима, на којима је обављено оцењивање на присуство следећих болести:

- 1) **Пламењача** (*Peronospora manshurica*),
- 2) **Бела трулеж** (*Sclerotinia sclerotiorum*),
- 3) **Црна пегавост - рак стабла** (*Diaporthe phaseolorum var. caulivora*),
- 4) **Бактериозна пегавост** (*Pseudomonas syringae pv. glycinea*),
- 5) **Вирозе**

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ПРИЗНАВАЊЕ СОРТИ

- Сорта пријављена на висок принос зрна: принос зрна мора бити најмање 3% већи (изражено у индексној вредности) у односу на стандард у одговарајућој групи зрења.

- Сорта пријављена на висок садржај протеина: садржај протеина мора бити најмање 1,5% (изражено у индексној вредности) већи у односу на стандард, а принос зрна мора бити најмање 99% (индексна вредност) у односу на стандард у одговарајућој групи зрења.

- Сорта пријављена на висок принос зрна и садржај протеина: принос зрна мора бити најмање 3% већи (изражено у индексној вредности) у односу на стандард у одговарајућој групи зрења и најмање 1,5% (изражено у индексној вредности) већи садржај протеина у односу на стандард.

- Сорта за коју је поднет захтев за признавање на специфично својство да буде статистички на нивоу одговарајућег стандарда за принос зрна (минималана индексна вредност од 97,1 %) у одговарајућој групи зрења, да би се разматрало специфично својство на које је поднет захтев.

- Сорта неће бити призната без обзира на остварен резултат уколико има одступање у дужини вегетације од дозвољених ± 5 дана у односу на стандард у одговарајућој групи зрења.

РЕЗУЛТАТИ ИСПИТИВАЊА